

Rozesílka Lísky

Informace, náměty a metodická podpora pro EVVO

LÍSKA

Do rozesílky 18/2015 jsme připravili pozvánky a informace o akcích v regionu, nabídku programů a služeb, grantové výzvy, zajímavé články i příklady dobré praxe. K ukončení kampaně Stromy a my přidáváme metodický list Zamykání stromů. Další metodické listy již budeme opět zasílat jen členům Klubu LÍSKY.

Pozornost si v těchto dnech zaslouží akce **Dny pasivních domů**. Na listopad připadá několik zajímavých dnů: **3.11. - Den bez pesticidů, 11.11. - kromě tradičního Martina i Mezinárodní den hor, 25.11. - Den bez nákupů**. V listopadu začínají přípravy na nejkrásnější období roku **ADVENT**.

*Listopad, listopad,
zlatý lístek mi na dlaň spad.
Zlatý lístek z javora,
zima už jde do dvora.*

Citáty psané životem: *Je to srdce, které rozdává. Ruce už jenom dávají ...*

Kalendář akcí:

- ✓ **XV. Krajská konference o EVVO, téma „Poznáváme a objevujeme přírodu“**, čtvrtek 12. listopadu 2015, 14115 Baťův institut, Zlín, <http://www.liska-evvo.cz/doc/xv-krajska-konference-o-evvo-ve-zlinskem-kraji-2>
- ✓ **Seminář Svět v jednom dni pro I. stupeň ZŠ**, 25. listopadu 2015, Vsetín, <http://www.liska-evvo.cz/doc/arpok-spousti-prihlasovani-na-seminare-1>
- ✓ **Seminář „Učíme se s POLY“ pro MŠ**, 26.11.2015, Vsetín
- ✓ **Seminář „Projektové dovednosti v EVVO – aneb jak na psaní projektů malého rozsahu“**, 1.12.2015, Vsetín

- **Přehled akcí v regionu** najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí můžete průběžně zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky** najdete na <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>

Osvětová kampaň LÍSKY: STROMY a my, 20.9.- 30.10.2015, garant: Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště

Do 5. ročníku osvětové kampaně STROMY a MY se zapojilo na dvě desítky organizací a škol. Proběhly soutěže, výstavy, výukové programy, exkurze, sázení stromů.

Více na <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane> a na Facebooku **Stromy a my**.

Otevíráme pro vás dva nové akreditované kurzy:

- ✓ **Praktická péče o zahradu společně s dětmi**, 60 hodin, 4 dvoudenní moduly (pátek – sobota), únor 2016 – květen 2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/nabidka-noveho-vzdelavaciho-kurzu-prakticka-pece-o-zahradu-spolecne-s-detmi>
- ✓ **Specializační studium, koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SVČ**, 250 hodin, vícedenní moduly v období únor 2016 - duben 2017. Závěrečná práce obsahuje Školní program EVVO, vytvořený účastníkem studia pro vlastní školu či školské zařízení, <http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-pro-skolni-koordinatory-evvo-v-ms-zs-svc>

POZOR: Prodlužujeme přihlašování na oba kurzy do konce listopadu.

Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele.

V příloze najdete:

Rozesílku 18/2015 - celý text v PDF

Pozvánku na pečení kváskového chleba do Hostětína

ML 88/2013 Zamykání stromů

Klub Lísky má 60 členů, je pro nás velkou radostí a motivací.**Děkujeme za Vaši přízeň a podporu.**

Pokud se Vám programy a činnosti Lísky líbí, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje, můžete se stát členem Klubu Lísky i Vy. Svým členstvím v Klubu podpoříte naše poslání a programy, a zároveň dáte najevo, že nám fandíte. Více informací [najdete zde](#).

[Přečtěte si](#), jak Klub Lísky funguje a co nabízí.

[Přihláška do Klubu ke stažení zde](#)

Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Kde Líska pomáhá

Líska pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Vznikla po několikaleté usilovné práci na benefičních projektech. Mezi hlavní cíle patří pomoc nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí. Více na www.korunkaluhacovice.cz

Dobrý anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDEĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění. Více na <https://www.dobryandel.cz/>
Šíříme myšlenku Dobrého anděla a pomáháme oslovit a získat další Dobré anděly. **Podívejte se na novou kampaň:** <https://www.dobryandel.cz/1500-statecnych>

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Centrum Čalantika je jméno chudinského slumu v bangladéšské metropoli Dháce, kde žije více než 12 tisíc lidí. Čalantika je však také název **centra pro vzdělání a volný čas**, které poskytuje základní vzdělání dětem z velmi chudých poměrů a podporuje je v tom, aby začaly chodit do školy a své vzdělání úspěšně dokončily. Centrum nabízí vzdělání také rodičům a opatrovníkům dětí, zlepšuje životní i pracovní podmínky rodin a je oporou celé místní komunity. <http://www.calantika.cz>

Aktuality a novinky

❖ XV. Krajská konference o EVVO ve Zlínském kraji

Ve čtvrtek 12. listopadu 2015, proběhne v prostorách 14I15 Baťova institutu ve Zlíně jubilejní XV. Krajská konference o EVVO ve Zlínském kraji na téma „Poznáváme a objevujeme přírodu“.

Konference je tradiční akreditovaná vzdělávací akce na podporu krajského systému environmentálního vzdělávání ve Zlínském kraji. Místem setkání vedení Zlínského kraje, Odboru životního prostředí a zemědělství a Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje, LÍSKY, z.s., regionálních středisek ekologické výchovy, ekoporaden, vzdělávacích institucí, veřejné správy, škol a školských zařízení.

Program tvoří odborné referáty, prezentace a workshopy na aktuální a inovativní témata. Připravují je pro Vás významní čeští i zahraniční lektori: Marie Kordulová z LÍSKY, Kateřina Jančaříková z PedF UK v Praze, Geoff Cooper z Velké Británie, Liběna a Tomáš Dopitovi ze ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, Dita Votrubová z MŠ Na Zahradách Rožnov p. R., Hanka Bujáčková a Martina Váňová z MŠ Primátora Hájka Uherský Brod, Iveta Machátová ze střediska Chaloupky na Vysočině, Petra Hanáková z Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Marie Křiváková z Centra Veronica Hostětín, Ivana Cviková z Asociace lesních mateřských škol, Marie Petřů z VIS Bílé Karpaty, Radim Pikner ze ZŠ Polešovice.

Vzdělávací program doplňují výstavy, prezentace a prodej pomůcek, knih, fairtradových a regionálních výrobků apod. Letos budou k zakoupení knihy nakladatelství PORTÁL, pomůcky a publikace REZEKVÍTKU Brno, pomůcky společnosti Pod listem Brno, Lukášovy šité hračky, výrobky Tradice Bílých Karpat, Lidové tradice a řemesla, ručně tkané koberce a ubrusy Petry Pilné a další. Své materiály a publikace představí i lektori a zúčastněné organizace: BASIC Vsetín, Park ROCHUS Uh. Hradiště, Centrum Veronica Hostětín, VIS Bílé Karpaty, DDM Šíkula Uherské Hradiště, SVČ Klubko Staré Město, Chaloupky, LÍSKA, z.s.

Součástí programu je vyhlášení Cen za přínos k rozvoji EVVO ve Zlínském kraji, <http://www.liska-evvo.cz/doc/cena-evvo>

Pozvánka s programem i formulář přihlášky zde: <http://www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference>

Těšíme se na setkání s Vámi.

❖ Noviny Poctivě vyrobené 5/2015

Vydali jsme pro vás v LÍSCE další číslo novin Poctivě vyrobené ve Zlínském kraji. Jako první je získají účastníci XV. Krajské konference o EVVO ve Zlíně, 12.11.2015.

<http://www.liska-evvo.cz/doc/noviny-poctive-vyrobene-ve-zlinskem-kraji>

❖ Káva s pěstiteli z Mexika a Guatemaly

Jako jedno z 8 míst v České republice, i Vsetín hostil 21. října vzácnou návštěvu - Walfreda Martineze a Eimara Velazquez Mazariegos, které za námi přivezla společnost NaZemi, www.nazemi.cz

Eimar je z pěstitelského družstva ISMAM v Mexiku, Juan Walfred Martinez je z družstva Peña Roja v Guatemale. Oba jsou pěstitelé a mají zároveň na starosti komunikaci se členy družstva, Eimar dělá navíc obchodního manažera. Oba toho ví hodně o kávě, fair trade a obchodování s kávou.

Během jednoho půldne jsme zvládli besedu se žáky ve dvou vsetínských fairtradových školách Rokytnice a Sychrov, lehký oběd s kávou a povídáním pro členy skupiny pro fair trade města Vsetín. Byl to den plný nových setkání a informací. Jsme v LÍSCE pyšní, že jsme fér!

<https://www.facebook.com/poctivevyrobene/>

Zdroje (nejen) pro EVVO

- **Zelené oázy**, vyhledávatel Nadace Partnerství
<http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2447442>
- **Nadace VIA vyhláší opět grantová kola pro Rychlé granty na krátkodobé projekty do 6 měsíců**, kdy můžete získat až 30 000 korun. Uzávěrka programu je vždy první čtvrtek v měsíci. Více informací včetně formuláře žádosti a textu vyhlášení najdete na stránce Rychlých grantů:
<http://www.nadacevia.cz/cz/granty-a-podpora/podpora-mistnich-iniciativ/mesta-z-jineho-testa-rychle-granty-2015>
- Granty Evropské nadace mládeže Vyhledávatel **European Youth Foundation**,
<http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2425367>

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu

- **Řemeslné dopoledne – Devatero kvítí, 5. 11. 2015** v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí.
Dozvíte se, proč naši předkové věřili v tajemnou moc devatera kvítí, seznámíme se s léčivými rostlinami, vyrobíme bylinné mýdlo a přírodními barvivy nabatujeme ubrousek. To a ještě více se dozvíte v interiérech výstavy Život plný námahy.
Více informací: <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/remeslne-dopoledne-devatero-kviti/>
Program objednávejte na: 571 611 764, zamek.kinskych@muzeumvalassko.cz

- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanice zve na **Pečení kváskového chleba**, 7.11.2015, Centrum Veronica Hostětín, *pozvánka v příloze, nebo* <http://www.liska-evvo.cz/doc/slane-kvaskovani-z-biomouky>
- **Nabídku akcí 14/15 Bařův institut Zlín**, najdete na www.14-15.cz

Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR

- **SEMINÁŘ VZDĚLÁVÁNÍ VENKU** s britskou pedagožkou Juliet Robertson, jenž je zaměřený na vzdělávání předškoláků a žáků prvního stupně.
Termíny a místa konání seminářů:
 - 4.11. Kaprálov mlýn, Jihomoravský kraj
 - 5.11. SEVER, Hradec Králové, Královehradecký kraj
 - 6.11. SEVER, Děčín, Ústecký kraj
 - 9.11. Toulcův dvůr, Praha
 - 10.11. PROUD, Plzeňský kraj
 - 13.11. Sluňákov, Olomoucký kraj
- **KONFERENCE KONTAKT DĚTÍ S PŘÍRODOU**, 16. – 18. 11. 2015 v Horním Maršově v Krkonoších.
Vstup na obě akce je **ZDARMA**. Případný poplatek je pouze za stravu a v případě konference také za možné ubytování.
- **Konference Inovace výuky**
V letošním roce proběhne již po čtvrté největší pedagogická konference v České republice. Pořádá ji Inovace výuky nově ve spolupráci s o.s. AISIS Kladno. Je určena pro vedoucí pracovníky škol a vzdělávacích institucí a samozřejmě pro učitelky a učitele mateřských, základních a středních škol.
Letošní ročník s názvem "Učíme se z příběhů okolního světa" vyvede účastníky ven ze školy a nabídne různé přístupy na propojení vzdělávání se světem „tam venku“. Konference je určena učitelům, ředitelům škol, rodičům – jednoduše všem těm, kteří se zajímají o inovace ve vzdělávání.
Přijďte se podívat, jak lze čerpat inspiraci z firem, divadel, filmů, historických i moderních zdrojů, volnočasových aktivit! <http://www.inovacevyuky.cz/>
- **Arnika ve spolupráci s Multifunkčním centrem zámek Lednice, za podpory Německé spolkové nadace pro životní prostředí DBU a pod záštitou Michala Haška, hejtmána Jihomoravského kraje, pořádá III. ročník mezinárodní konference Aleje 2015, tentokrát s podtitulem „Finanční zdroje pro aleje“.**
Kdo by si tuto událost zejména neměl nechat ujít? Starostové obcí, pracovníci odborů životního prostředí a regionálního rozvoje, správci silnic a další odborníci zabývající se problematikou zeleně v krajině. Součástí konference je doprovodný program - Výprava do alejí Jihomoravského kraje.
Termín konání konference: **27.- 28. listopadu 2015**

Web: <http://arnika.org/mezinardni-konference-aleje-2015-financni-zdroje-pro-aleje>

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

- **Celodenní akreditovaný seminář globálního rozvojového vzdělávání „Svět v jednom dni“**
 Termín: středa 25.11.2015, 9.30 – 14.15 hodin
 Místo: prostory LÍSKY, základní škola Rokytnice, Vsetín, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>
 Obdržíte ZDARMA metodickou publikaci Svět v jednom dni; projektové dny s rozvojovou tematikou pro I. stupeň v hodnotě 500 Kč i další zajímavé materiály do výuky.
 Doporučeno: pedagogům 1. stupně ZŠ

- **Celodenní akreditovaný workshop „Učíme se s POLY“**
 Představení pomůcek a metodik z projektu Jak učit POLY - rozvoj kompetencí pro polytechnické vzdělávání v mateřských školách. Průvodkyní je malá holčička POLY, která vás postupně provede tématy voda, země, vzduch, slunce, materiály, řemesla a zahrada.
 Získáte zdarma publikaci Jak učit POLY – soubor 70 metodických listů.
 Termín: čtvrtek 26.11.2015, 9.30 – 15.00 hodin
 Místo: prostory LÍSKY, základní škola Rokytnice, Vsetín, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>
 Doporučeno: pedagogům MŠ, ŠD

- **Celodenní akreditovaný vzdělávací program Lísky „Projektové dovednosti v EVVO – aneb jak na psaní projektů malého rozsahu“**
 Praktický workshop - nácvik základních dovedností pro přípravu a zpracování projektové žádosti na podporu aktivit EVVO.
 Termín: 1. prosince 2015, 9.30 – 14.30 hodin
 Místo: prostory LÍSKY, základní škola Rokytnice, Vsetín, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>
 Doporučeno: pedagogům MŠ, ZŠ, SVČ, koordinátorům EVVO

Pozvánky a přihlášky ke stažení <http://www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele>

- **Specializační studium pro školní koordinátory EVVO v MŠ, ZŠ, SVČ**

LÍSKA připravuje otevření specializačního studia pro školní koordinátory EVVO.

Jedná se o studium k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy – v souladu s § 9, odst. 1, písm. d) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb. („specializační studium“).

Termín realizace: únor 2016 - duben 2017.

Kurz proběhne v rozsahu 250 vyučovacích hodin (tj. 187,5 šedesátiminutových hodin) přímé výuky, které je zakončeno obhajobou písemné závěrečné práce a závěrečnou zkouškou. Obhajoba závěrečné práce a závěrečná zkouška nejsou zahrnuty do 250 hodin studia. Závěrečná práce obsahuje Školní program EVVO, vytvořený účastníkem studia pro vlastní školu či školské zařízení, <http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-pro-skolni-koordinatory-evvo>

➤ **Vzdělávací kurz Praktická péče o zahradu společně s dětmi**

Cyklus 4 dvoudenních seminářů zahrnuje jak teoretickou, tak praktickou přípravu pedagogů na plánování zahrad, jejich údržbu a efektivní organizaci práce na nich. Účastníci kurzu jsou seznamováni s moderními trendy a technologiemi šetrnými k přírodnímu prostředí i jejich rozpočtu.

Termín realizace: únor 2016 – květen 2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/nabidka-noveho-vzdelavaciho-kurzu-prakticka-pece-o-zahradu-spolecne-s-detmi>

Programy a služby Líska a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- Pokud potřebujete při plánování či realizaci environmentální výchovy konkrétní **metodickou pomoc a konzultace, máte zájem o elektronickou rozesílku, materiály k EVVO, vzdělávací akce, výukové programy pro žáky, kontakty na organizace** apod., potom využijte služby a programy Líska, o.s.
Kontakt: infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840
- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě M.R.K.E.V.** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Do obou sítí je možné se registrovat průběžně. Veškeré **informace o podmínkách registrace** naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.
Krajským koordinátorem ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

- Nabídku výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>
- **LÍSKA připravila výukové programy pro mateřské školy, školní družiny a ročníky na I. stupni ZŠ.**
Kontakt 605 445 847, <http://www.liska-evvo.cz/doc/nabidka-vyukovych-programu-lisky-1>
- Nabídka výukových programů a exkurzí Vzdělávacího a informačního střediska Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí n.M., <http://vis.bilekarpaty.cz/>
- Nabídka lektorských programů z Muzea regionu Valašsko, p. o., zámku Kinských ve Valašském Meziříčí.
<http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/spolecenskovedni-lektorske-programy-pro-ms-zs-ss/>

Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky najdete na: <http://www.liska-evvo.cz/doc/tabory>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Naplánujte si návštěvu **14/15 Baťova institutu Zlín**, www.14-15.cz
- **Muzeum regionu Valašsko**, aktuální nabídku najdete na <http://www.muzeumvalassko.cz>

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

- **eko-olympiáda pro základní školy, ZŠ Zlín - Štípa – středa 25.5.2016**
- **Badatelsky orientované vyučování**
Projekt Badatele.cz je výsledkem spolupráce Sdružení TEREZA a týmu učitelů, kteří pracovali 2 roky na metodě umožňující zařazovat badatelsky orientované vyučování do běžné výuky na ZŠ. Cílem této metody je pěstovat v žácích přirozenou zvědavost.
Více na <http://badatele.cz/cz>
Naše lísková žákovská badatelská konference **ŽABAKO proběhne 5. května 2016 ve Vsetíně.**
- **6. ročník soutěže s tematikou ochrany klimatu - CO2 liga, www.co2liga.cz**
- **Tradiční podzimní soutěž pro žáky 1. a 2. stupně ZŠ „Kde končí chleba a začíná kamení.**
Soutěž můžete navštívit v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí ve dnech **9. – 13. 11. 2015**, vždy od 8:00 do 17:00 hodin.
Valašský venkov byl v minulosti místem nikdy nekončící práce a boje o každodenní přežití. Vraťte se s námi v čase a vyzkoušejte na vlastní kůži každodenní dřinu našich předků. To vše v interiérech výstavy Život plný námahy.
Více informací: <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/soutez-kde-konci-chleba-zacina-kameni/>

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

Fairtradové školy

jsou součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Cílem kampaně je osvěta v oblasti fair trade a podpora prodeje fairtradových produktů v daném místě.

Pro bližší informace a podporu v získání statusu kontaktujte:

http://www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

Světová škola

Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy po splnění několika kritérií.

Globální rozvojové vzdělávání

Náměty a projekty do výuky získáte na <http://www.globalnirozvojovjevzdelavani.cz>

Odpovědná škola

Značku Odpovědná škola uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí.

Cílem projektu je zvýšit povědomí o společenské odpovědnosti u škol a příklady dobré praxe inspirovat ostatní. Chceme dosáhnout toho, že se stane odpovědné chování dětem, studentům, ale i rodinám naprosto přirozené a automatické jako základní počty.

<http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola>

Skutečně zdravá škola

Více o iniciativě a programech na webu a Facebooku. <https://www.facebook.com/skutecnezdravaskola>, <http://www.skutecnezdravaskola.cz>, Telefon: 732 967 206

Zelené okénko

Zelené úřadování

je zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, školky, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje jednak systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a jednak nakupování.

Zelené nakupování

je takový způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Doporučujeme stránky Ekologického institutu Veronica, který se zeleným úřadováním a zeleným nakupováním dlouhodobě zabývá a vydal řadu materiálů. Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz (o udržitelné spotřebě v domácnosti).

Žijte BIO

na www.bio-info.cz vám přináší návody a inspiraci, jak žít zodpovědný život, každý den. Pokud považujete hodnoty jako šetrné zacházení s přírodními zdroji, zodpovědnost či etiku za důležité, pak rubrika „Žijte BIO“ je právě pro vás. Je určena pro ty z vás, kteří život vychutnávají plnými doušky a zároveň berou ohled na druhé a přírodu.

Stránky sdružení TEREZA

www.nejsetrnejsi.cz

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí. Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

❖ Prodejní místa:

■ Výrobky fair trade můžete zakoupit v LÍSCĚ.

V nabídce je káva, čaje, čokolády, cukr i kakao. A každý výrobek má svůj jedinečný příběh. Dokážeme připravit fairtradovou kavárnu i občerstvení s využitím místních produktů, dárkové balíčky na vaše akce nebo pro přátele a partnery.

Najdete nás v budově Základní školy Vsetín,

Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>

Otevřeno máme v pondělí až čtvrtek: 8.30 – 11.00, 12.00 – 15.00 hodin.

Návštěvu si můžete domluvit i předem na infoevvo@seznam.cz nebo 604 650 109.

■ Ve Vsetíně můžete navštívit **Poetickou kafeterii** (v sousedství parkoviště u Jednoty).

V nabídce kávy a čajů si vyberete i ty se značkou Fair Trade, více na www.poetkafeterie.cz

Líska je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

Líska je místním podporovatelem **fair trade**, http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Líska je podporovatelem kampaně **Za férovou čokoládu!** <http://cz.makechocolatefair.org/supporters>

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

■ Lískový web www.poctivevyrobene.cz

■ Regionální značky <http://www.regionalni-znacky.cz>

■ Sdružení Tradice Bílých Karpat koordinuje facebookovou kampaň na podporu místních výrobků.

Více na <http://tradicebk.cz/files/dokumenty/TZ%20kampan.pdf>

Recepty z naší kuchyně – patronkou rubriky je paní Milena Kovaříková

Těšíme se na zajímavé a chutné recepty z Vašich kuchyní. Vítejme recepty pro domácí i školní vaření. Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz. Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

➤ Měkké perníčky

POTŘEBNÉ PŘÍPRAVY: 600g hl. mouky, 250 g cukru moučka, 200 g másla , 6 lžic medu, 2 lžíce kakaa, 3 vejce, 1 kypřicí prášek do perníku, 1 lžička perníkového koření

POSTUP PŘÍPRAVY

Vše důkladně, propracovat v hladké těsto a nechat odpočinout v lednici do druhého dne.

Vyválím asi plát tak 3-5mm silný.

Peču na 150-175 °C asi 5-7min.

Ještě teplé potírám rozšlehaným bílkem.

Perníčky jsou hned měkké, skladuji v plastové dóze.

Zdroj: Hana Kačí Kačkovská

➤ recept pro milovníky mrkve - vyzkoušejte ultrarychlý a zdravý receptík na mrkvovo - kokosovou polévku:

POTŘEBNÉ PŘÍPRAVY:

10 středních mrkví
3 lžíce kokosového oleje
1 hrnek strouhaného kokosu
1 hrst plátkového kokosu na zdobení
2 stroužky česneku
kousek zázvoru
sůl

POSTUP PŘÍPRAVY

Oškrábané mrkve nakrájíme na kusy a 2-3 minutky restujeme spolu s nastrohaným česnekem a zázvorem na 2 lžících kvalitního kokosového oleje (lisovaného za studena, aby hezky voněl). Mrkev se rozvoní a obarví olej do oranžova.

Zalijeme asi tak 3/4 litrem vody a vaříme mrkev do změknutí.

Než se mrkev uvaří, tak si tyčovým mixérem rozmixujeme strouhaný kokos s teplou vodou (dejte tak 2x více vody, než je kokosu). Mixujeme alespoň 2-3 minuty na plné otáčky. Nevznikne nám nic jiného, než kokosové mléko s kousky kokosu. Takhle rozmixovanou směs přecedíme do polévky. Pozor - kokos ze sítka nevyhazujte - dá se skvěle použít například do bábovky nebo domácího muesli.

Celou polévku namixujeme a na vrch dáme kokosové plátky osmažené na kokosovém oleji.

Kokosového oleje se vůbec nebojte! Je zdravý a rychle se v těle přemění na energii, takže se nemá čas ukládat do tuků. Navíc s mrkví jde krásně dohromady.

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku?**, Přehledná mapa přírodních zahrad na Ekomapě, http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>

Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály

- **Pojďte s námi do školní zahrady!** Že prší a je podzim? Nevadí, než se skřítkem Zahradníčkem v Hravé přírodovědě poznáte všechny rostlinky a tvory, kteří zde bydlí, bude zase jaro a můžete je sami pozorovat. **Hravá přírodověda** z edice Portálu **Informatorium Speciál 2/2015** přináší 24 stran úkolů, pracovních listů, hádanek, básniček, vybarvování a procvičování ruky. Vhodné pro děti od 3 do 8 let
Dostanete na e-shopu <http://obchod.portal.cz/>, nebo objednávejte zde: www.informatorium3-8.cz
- **Výtvarné podzimní nápady** najdete na <http://www.i-creative.cz/2015/09/07/vytvarka-podzim/>

Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy

- **Fair trade nebo spravedlivý obchod** podporujeme v LÍSCĚ již od našeho založení v březnu 2007. Káva, čokoláda či čaj s příběhem potěší hned několikrát. Podpořte s námi prověřený způsob obchodování, který pomáhá k soběstačnému rozvoji producentům z rozvojových zemí. Nebo jak říká pěstitel kávy Walfred Martinez z Guatemaly: ".. ze zemí, které jsou na cestě k rozvoji."
<https://www.facebook.com/poactivevyrobene/>

Žáci rokytnické základní školy se učili o fair trade od pěstitelů z Mexika a Guatemaly

Ve středu 21. října měli žáci devátého ročníku rokytnické základní školy ve Vsetíně ojedinělou možnost debatovat o fair trade přímo s pěstitelem fairtradové kávy.

Do školy totiž přijeli Eimar Velazquez Mazariegos z Mexika a Juane Walfred Martinez z Guatemaly, kteří jsou členy fairtradových družstev a ví velmi mnoho o pěstování kávy i o fair trade.

Návštěva byla aktuální, navazovala na výuku, neboť právě v tomto období se žáci v hodinách globální výchovy začínají zabývat tématem fair trade. Vzhledem k tomu, co se žáci dozvěděli o pracovních podmínkách dělníků v některých rozvojových zemích, ptali se délku pracovní doby při pěstování fairtradové kávy,“ uvedl Bohuslav Sedláček, učitel globální výchovy. Některé žáky zaujala informace, že jedním z důvodů zapojení do systému fair trade je péče o životní prostředí. Pěstování kávy pro lidi v Mexiku i Guatemala základem jejich živobytí. Je tedy nutné se o místní ekosystémy náležitě starat a zajisti obživu i dalším generacím.

Bohuslav Sedláček, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436

„Stromy a my“ je název osvětové kampaně organizované LÍSKOU, z.s. a jejími členy, na podporu environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty nejen ve Zlínském kraji. Mnohé aktivity dalece přesahují rozlohu Zlínského kraje, kde hlavně Líska působí.

Kampaň chce upozornit na stromy, jako symboly přírody, a připomenout, že příroda jako celek potřebuje naši péči a ochranu. Samotné stromy jsou jednak dominantou krajiny, ale také velmi příznivě ovlivňují životní prostředí a to jak globální, tak také přímo v místě, kde rostou. Mají vynikající vliv nejen na kvalitu ovzduší, ale také naši krajinu krásí. To je dobře vidět zejména teď, na podzim.

Garantem této kampaně, která trvá od 20. 9.-30. 10. 2015, je člen Lísky-z.s., Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště.

ZŠ Vsetín, Sychrov 97 se do kampaně „Stromy a my“ zapojuje už dlouhá léta. Je to příležitost upozornit děti, aby chodily přírodou s očima otevřenými a dívaly se kolem sebe, tentokrát hlavně na stromy a jejich další spoluobyvatele, tedy rostliny i živočichy, kteří s nimi sdílejí prostor. A že je na co se dívat!

Ve škole jsme zorganizovali moštování, kdy jsme si ukázali, že stromy jsou užitečné člověku i přímo, hned, když si utrhne jablko, ochutná a nebo ho zpracuje do moštu či na suché sladké křížaly. A jak to jablíčko chutná, když si ho dítě samo utrhne! Je mnohem lepší, než to sice krásné a standardizované ze supermarketu.

Cílem další akce bylo uklidit aleje a lesíky a umožnit stromům růst v čisté krajině.

Ale protože jsme škola, tak stromy v tomto období prolínají do výuky všech ročníků a tříd. Prvňáčci se učí poznávat stromy podle listů a přitom mohou lístky na kreslených stromech počítat, starší školáci zjišťují, co vše strom dává svému okolí, v chemii a přírodopise zkoumáme listy, průduchy, učíme se fotosyntézu a zkoumáme jak to ten strom „asi dělá“, že nám dokáže vyrábět kyslík, čistit a osvěžovat vzduch a držet vodu v krajině. Ale samozřejmě nejen fakta o stromech jsou důležitá, ale i jejich estetický přínos. Proto stromy malujeme. Je to vděčné téma pro mladé umělce v každém věku. Osmáci si užili kolektivní tvoření s paní učitelkou Karolínou Papšíkovou a dílo se jim opravdu podařilo. Velké stromy zdobí chodby naší školy.

20. října slavíme Den stromů. Tento svátek se slaví už od devatenáctého století a cílem vždy bylo, aby si lidé připomněli estetickou, psychologickou i hospodářskou hodnotu stromů a lesa.

Líska, z.s. i my, máme na co navazovat. A díky osvětové kampani „Stromy a my“ na stromy ani les nezapomeneme! Přidejte se k nám. Třeba jen tím, že vyjdete ven a zastavíte se u krásného košatého stromu.

Jaroslava Ševčíková, ZŠ Vsetín, Sychrov, 97

<https://www.zkola.cz/rodice/predstavujemevam/nejzajimavejsiprojekty/Stranky/Stromy-a-Sychrovsti.aspx>

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

➤ STOP PALMOVÉMU OLEJI

Důvod, proč se tento nejzrůdnější environmentální zločin 21. století děje - PALMOVÝ OLEJ - mimo jiné velmi nezdravá potravinová složka (resp. náhražka) většiny trvanlivých potravin i kosmetiky, které naleznete na pultech našich supermarketů. Třetina indonéské produkce míří do evropských obchodních řetězců. Čtete prosím složení výrobků, které používáte a nekupujte palmový olej! Přímo tak podporujete devastaci tropických deštných lesů a v důsledku narušení celého světového klimatu. Díky všem, kteří se o tuto problematiku zajímají, a není jim to jedno. I když tu katastrofu nevidíte na vlastní oči (a řeknu vám, že je to otřesný pohled a šok, ze kterého se budu ještě dlouho vzpamatovávat), tak vězte, že se týká nás všech...

Více informací na stránkách Koalice proti palmovému oleji - <http://stoppalmovemuoleji.cz/>
Bannery k šíření najdete zde <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/logo.php>.

Environmentální informační servis Líska:

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky** www.liska-evvo.cz
- **Knihovna** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Prodej a distribuce materiálů k EVVO.
- **Krajský kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Společná prezentace a přehled akcí je významným tradičním nástrojem pro jednání s partnery, přípravu projektů i přiblížení EVVO veřejnosti a médiím. Pozvánky a informace zasílejte na elektronickou adresu Líska: infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně** www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

LÍSKA, z.s., tel: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz, www.liska-evvo.cz

Líska najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Sdružení Líska / ŽABAKO – žákovská badatelská konference

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Rozesílku připravuje a rozesílá Líska - občanské sdružení pro EVVO ve Zlínském kraji s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.